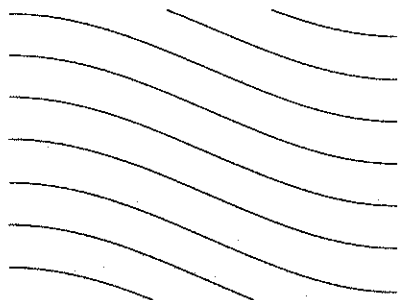

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

NOVIČKE

NOVEMBER 2000/11

- **DOMAČE NOVIČKE** ▲ Srečanje TVU-EBIS ▲ »Na obisku v Sloveniji sem ukradel veliko idej« ▲ Kako se učimo aktivnega državljanstva? ▲ Beremo z Manco Košir ▲ Projekt Študijski krožki: Prve lastovke ▲ Strukturne značilnosti brezposelnih udeležencev v Programu 5000
- **UTRINKI IZ SVETA** Skupščina EAEA ● **PREBRALI SMO ZA VAS** Le tisto učenje jaz štejem za pravo... ● **KOTIČEK JE VAŠ** Naslednje leto bomo organizirali posvet ▲ Študij na daljavo tudi na DOBI ● **PRIPRAVLJAMO/PRIPRAVLJAJO** Vabilo na petkovo srečanje
- **PONUJAMO/PONUJAJO VAM** Spopolnjevanje izobraževalcev brezposelnih ● **POSVETI, KONFERENCE** ● **NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS**

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novice v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novice s knjižnega trga;
- novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in mag. Maja Korošak, urednica.

Novičke tiska Tiskarna Štok.

Prelom: Solos d.o.o.

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: www.acs.si, el. naslov:

maja.korosak@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: www.acs.si/publikacije/novicke_slo.htm

DOMAČE NOVIČKE

Srečanje TVU-EBIS

Sodelovanje Andragoškega centra v mednarodnem projektu EBIS (Izobraževanje odraslih v jugovzhodni Evropi) in aktivnosti, načrtovane v okviru podprojekta TVU-EBIS, smo predstavili že v oktobrski izdaji Novičk. Zdaj pa je Teden vseživljenjskega učenja za nami in prav je, da poročamo o izpeljavi programa, namenjenega predstavnikom držav jugovzhodne Evrope, ki so bili naši gostje od 16. do 18. oktobra.

Na naše povabilo, da si TVU 2000 ogledajo v živo, si naberejo čimveč vtisov ter pridobijo prve informacije in znanje, potrebno za organizacijo take manifestacije, se je odzvalo kar 30 udeležencev. Sedemčlanska delegacija je prišla iz Albanije, med njimi so bili predvsem predstavniki nacionalnega zavoda za zaposlovanje in pa sodelavci projektnega urada Inštituta za mednarodno sodelovanje Nemške zveze ljudskih univerz iz Bonna (IIZ/DW). Iz Bosne in Hercegovine nas je obiskala petčlanska ekipa, med njimi je bila tudi predstavnica izobraževalne organizacije Amica Educa iz Tuzle, ki je letos prvič izpeljala festival učenja v tej državi. Predstavnikov Jugoslavije je bilo prav tako pet, in sicer so prišli iz Filozofske fakultete, Oddelka za andragogiko, ter iz drugih izobraževalnih ustanov. Po štirje predstavniki so prišli iz Makedonije in Romunije; v obeh delegacijah sta bila predstavnika projektnih uradov IIZ/DW, makedonska delegacija je bila iz vrst izobraževalnih organizacij, v romunski pa sta bili dve predstavnici ministrstev in vodja ene od njihovih ljudskih univerz. Iz hrvaškega Andragoškega centra sta se nam pridružili dve udeleženci, v njihovi delegaciji pa je bil tudi predstavnik Hrvaške zveze ljudskih univerz. Iz Filozofske fakultete v Prištini je prišel en predstavnik, poleg udeležencev iz jugovzhodne Evrope pa je naše delo vseskozi spremljala in v njem dejavno sodelovala tudi predstavnica Estonskega združenja za izobraževanje odraslih Andras. Slednje je letos organiziralo Teden učenja odraslih v Estoniji že tretjič, njihova predstavnica pa se je odzvala na naše povabilo, ki smo ga poleti poslali vsem državam, ki že imajo izkušnje z organiziranjem takih prireditev, z željo, da si jih v okviru delavnic TVU-EBIS izmenjamo. Sodelovanje sta sprva napovedali tudi predstavnici iz Finske in Švice, a jima žal ni uspelo priti.

Ekipa TVU-EBIS se je v ponedeljek, 16. oktobra, pomešala med druge domače in tuje goste, slednji so bili udeleženci letošnjega mednarodnega Andragoškega kolokvija, ter si ogledala slovesno odprtje TVU 2000 in podelitev priznanj Andragoškega centra za izjemne dosežke v izobraževanju odraslih. Ta dogodek je že tradicionalno eden najbolj odmevnih in privlačnih, saj se predvsem življenjske zgodbe dobitnikov priznanj dotaknejo vseh prisotnih in na zelo neposreden način izražajo osnovno sporočilo Tedna vseživljenjskega učenja, da je namreč učenje - v vseh obdobjih in v še tako težkih okoliščinah - ključ k bogatejšemu, tvornejšemu in radostnejšemu življenju. Nad tem osrednjim dogodkom TVU 2000 so bili navdušeni tudi udeleženci TVU-EBIS, njihov prvi vtis je bil izjemno globok in lep, saj so ga v kasnejših delavnicah pogosto omenjali.

Popoldne istega dne se je ekipa TVU-EBIS preselila v prostore Andragoškega centra in sodelovala v prvi delavnici, namenjeni predstavitev in izmenjavi izkušenj z organiziranjem Tedna vseživljenjskega učenja in sorodnih prireditev. Prva predstavitev je zadevala petletno delo Andragoškega centra v vlogi pobudnika in nacionalnega koordinatorja TVU v Sloveniji; udeležencem smo predstavili model TVU, ki se je v teh letih nenehno dograjeval in se vse bolj prilagajal prostoru in času, v katerem živimo. Podatki iz analize dozodajšnjih izpeljav TVU so udeležencem omogočili oblikovanje predstave o tem, zakaj se je prireditev v Sloveniji tako razmahnila, kdo v njej sodeluje, kaj se dogaja po vsej državi in kateri so načini in pristopi, ki zagotavljajo čim večjo odmevnost prireditve v najširši javnosti.

V nadaljevanju smo predstavnike iz jugovzhodne Evrope seznanili z najpomembnejšimi spoznanji in usmeritvami, oblikovanimi na Globalnem dialogu 7 v okviru Expo 2000, kjer je bilo 8. septembra 2000 odprtje prvega Mednarodnega tedna učenja odraslih (o tem smo poročali v Novičkah 9/2000). Sledile so predstavitve izkušenj organizatorjev Tedna učenja odraslih v Estoniji, Festivala učenja v Bosni in Hercegovini ter priprav na prvo tovrstno prireditev v Romuniji. Prvega dne smo se razšli polni najrazličnejših vtisov, ki so po eni strani odražali našo različnost, po drugi pa nas potrjevali v prepričanju, da ima lahko učenje v vseh okoljih isti pomen: usposabljanje za preživetje in nadaljnjo rast v razmerah družbe znanja ter gojenje zvedave in vsestransko pozitivne naravnosti do sebe in svojega okolja.

Drugi dan našega druženja je bil namenjen obiskom prizorišč TVU 2000. Obiskali smo RIC Novo mesto in tam doživeli izjemno zanimivo predstavitev te izobraževalne ustanove, alternativnih načinov učenja, ki jih nudijo svojim obiskovalcem, in pa izkušenj, ki so si jih pridobili z organiziranjem Tednov od leta 1996 do 2000. RIC Novo mesto je v tem letu poleg prirejanja svojih dogodkov prevzel tudi usklajevanje okrog šestdeset podizvajalcev Tedna. Njihov pristop ni žel le obilnega zanimanja ekipe TVU-EBIS, pač pa jim je z velikim zanimanjem prisluhnil tudi gospod Alan Tuckett, direktor Nacionalne organizacije za izobraževanje odraslih v Veliki Britaniji in hkrati pionir uveljavljanja Tedna učenja odraslih po vsem svetu. V nadaljevanju smo si v Ljudski univerzi v Kočevju ogledali multimedijsko predstavitev gozdnega življenja na Kočevskem. Že drugo leto zapored so se na enem mestu zbrali predstavniki tamkajšnjega Zavoda za gozdove ter otroci iz vrtca in osnovne šole; slednji so v likovni delavnici izrazili svoje doživljanje ob predstavitvah živalskega in rastlinskega sveta v njihovem neposrednem okolju in tako potrdili, da je TVU namenjen tudi najmlajšim. Na tretji obisk smo se zapeljali na Medvedje Brdo, kjer nam je Folklorna skupina Trate pričarala stare slovenske običaje in obrti, prisluhnili smo njihovim pesmim in pritegnili njihovemu plesu. Na vseh obiskanih prizoriščih TVU 2000 smo bili prisrčno sprejeti, za kar se organizatorjem še enkrat iskreno zahvaljujem. Deležni smo bili kančka vzdušja, ki v tem tednu preplavlja našo državo, lahko smo si ustvarili vtise o pristopih 'malih' in 'velikih' izvajalcev TVU, o izkušenih in o začetnikih – pri obojih sta gonilni sili navdušenje in prepričanje v smiselnost tega početja, o pristopih, ki zagotavljajo dober odziv, o pasteh, ki prežijo pri še tako dobro zamišljenih prireditvah. Vožnjo smo izrabili za predstavitev dela naše dežele pa

tudi za pogovor o sončnih in senčnih straneh dela za projekt TVU, saj nikakor nismo želeli prikazati le enostranske slike. Tretji dan našega skupnega dela se je začel s predstavitvijo Andragoškega centra Slovenije, njegovega nastanka in delovanja. Direktorico dr. Vido A. Mohorčič Špolar so po njeni izčrpani predstavitvi udeleženci zasuli z vprašanji, ki zadevajo oblikovanje, financiranje in uspešno delovanje take osrednje ustanove za izobraževanje odraslih, saj je v večini držav področje izobraževanja odraslih potrebno šele obnoviti ali pa sploh vzpostaviti.*

Sledili sta še dve predstavitvi – prvo je pripravila Darka Kosec, sodelavka ACS, ki je spregovorila o priročniku The Learning Festivals Guide. Priročnik je izšel ob odprtju prvega Mednarodnega tedna učenja odraslih, v njem so obdelane izkušnje držav, dozdajšnjih organizatoric tovrstnih prireditev v svetu, in ponujena navodila vsem, ki se tega nameravajo lotiti prvič. V drugi predstavitvi je mag. Maja Korošak opozorila na promocijske prijeme, ki so se v zadnjih letih v Sloveniji najbolj obnesli in pripomogli k uspešnemu uveljavljanju Tedna vseživljenjskega učenja v strokovni, politični in najširši javnosti. Sledil je kratek povzetek in napotilo za delo v skupinah, v katerih so delegacije posameznih držav izoblikovale načelne programe festivalov učenja v njihovih okoljih. Kratke predstavitve smo zaključili z dogovorom, da nam v najkrajšem možnem času pošljejo podrobnejše načrte in da razmislijo o možnosti sodelovanja na skupnem Dnevu vseživljenjskega učenja v jugovzhodni Evropi. Analiza prispelih odgovorov nam bo omogočila načrtovanje nadaljnega dela v okviru projekta TVU-EBIS, saj je kar nekaj predstavnikov izrazilo željo po sodelovanju.

Slovenski Teden vseživljenjskega učenja predstavljamo tuji javnosti na več načinov. Vsako leto povzamemo naše poročilo in analizo in ju v angleški izdaji TVU-Novičk pošljemo našim partnerjem na 1.100 naslovov po vsem svetu. Sodelujemo na Unescovih in drugih delavnicah, ki zadevajo tematiko festivalov učenja, in se prek elektronskega foruma povezujemo z državami, ki že imajo izkušnje in z onimi, ki gojijo željo, da bi podobno prireditev organizirale tudi same. Ne nazadnje kaže omeniti tudi pojavljanje izvajalcev in prireditev zunaj meja Slovenije (na Hrvaškem in v Italiji), ki sta ga letos spodbudila dva slovenska izvajalca TVU: Vitra, Cerknica, in Agencija Tolminska, Tolmin.

Srečanje v okviru projekta TVU-EBIS je bilo prvo te vrste – poleg predstavitev in izmenjav izkušenj, pogledov, želja smo se lotili tudi resnega načrtovanja prireditev, ki naj bi v jugovzhodni Evropi zaživele že naslednje leto – morda v majhnem obsegu in s skromnim dometom, toda nič hudega – tudi mi smo tako začeli. Zahvaljujem se vsem, ki ste v teh treh dneh kakor koli pomagali netiti 'iskro TVU' in verjamem, da bo v okoljih, kamor so jo udeleženci srečanja TVU-EBIS ponesli, pripomogla k razplamtevanju učenja in izobraževanja vseh ljudi.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS

* Zahvaljujemo se ustanovama Center za poklicno izobraževanje RS in Glotta Nova, ki sta nekaterim udeležencem predstavili svojo dejavnost in tako dopolnili njihovo predstavo o izobraževanju odraslih v Sloveniji.

Pogovor z Alanom Tuckettom, direktorjem NIACE "Na obisku v Sloveniji sem ukradel veliko idej"

O tem, kako se v Veliki Britaniji lotevajo problema izobraževanja odraslih, sem se pogovarjala z **Alanom Tuckettom**, direktorjem tamkajšnje Nacionalne organizacije za izobraževanje odraslih (NIACE), ki se je v Tednu vseživljenjskega učenja mudil pri nas. Ta organizacija je letos že desetič organizirala tudi Teden učenja odraslih in spodbudila Mednarodni teden učenja odraslih, zato sva del pogovora namenila tudi tej temi. Drugi del intervjuja, katerega osrednja tema so rezultati raziskave o pismenosti odraslih, bomo objavili v decembrskih Novičkah.

Kakšna organizacija je NIACE, kako je organizirana in od kod črpa sredstva za svoje delovanje?

NIACE je nevladna, neprofitna in dobrodela organizacija, ki deluje na območju Anglije in Walesa. Ima široko razvejeno članstvo, od Ministrstva za obrambo do Nacionalnega ženskega inštituta. Vključuje univerze, kolidže, centre za izobraževanje odraslih, prostovoljske organizacije in sindikate... Osredotočamo se na odrasle posameznike, ki se učijo, bolj kot na organizacije, in njihove interese predstavljamo vladi. Delež vlade pri financiranju naše organizacije je 6 do 7 %, lokalne oblasti prispevajo 7 odstotkov, 87 % pa zaslužimo sami z raziskavami in razvojem, s pogodbami, svetovanjem, seminarji, publikacijami, z organizacijo Tedna učenja odraslih. Raziskave opravljamo za vlado, različne ustanove in dobrodelne organizacije, sodelujemo pri evropskih razvojnih programih Evropske komisije. Imamo 97 zaposlenih.

Naša posebnost je raven vpletenosti v javno politiko. Imamo svet, ki je sestavljen iz članov parlamenta vseh političnih strank, ki se zanimajo za učenje odraslih. Politike vseh strank seznanjamo s področjem izobraževanja odraslih. Pri teh vprašanih tesno sodelujemo tudi z vlado. Po drugi strani smo neodvisni in lahko mobiliziramo odrasle, ki se učijo, ter jih povezujemo. Ne nazadnje smo zelo dobro povezani tudi z vsemi radiotelevizijskimi hišami.

Prav aktivna vloga radiotelevizijskih hiš, kot sta na primer BBC in ITV, pa tudi Chanell 4, v različnih kampanjah za izobraževanje je najbolj presenetljiva. BBC na primer sama organizira kampanje, kot je bila leta 1998 'Računalniki ne grizejo', ki je trajala več mesecev in v katero so se poleg regionalnih radijskih in televizijskih postaj vključila tudi druga podjetja, bodisi kot sodelavci bodisi kot sponzorji. Letos je na podoben način izvedla kampanjo 'Štejte me zraven' (Count me in), da bi odrasle navdušila za učenje matematike. Predstavniki ITV delujejo kot regionalni koordinatorji Tedna učenja odraslih in so aktivni pri izbiri dobitnikov nagrad za odrasle, ki se učijo, in Chanell 4 brezplačno posname predstavitve teh dobitnikov. Kako je to mogoče?

NIACE je precej stara organizacija, nastala je pred osemdesetimi leti, in iz nje so izšle številne organizacije in inštituti, povezani s kulturo in izobraževanjem, tako na primer Britanski svet za umetnost, Britanski filmski inštitut, Agencija za temeljne spretnosti in še druge. V teh organizacijah so torej že od vsega začetka prisotne drugačne zamisli, njihovo delovanje preveva drugačno mišljenje. BBC in ITV pa sta naši članici in učenje odraslih jemljeta tudi kot svojo odgovornost. Ko smo začeli s Tednom učenja odraslih, so bile te hiše med pobudniki. S svojo razvejeno mrežo jim lahko pomagamo, ko želijo stike z različnimi izvajalci. Zaradi tako učinkovitega partnerstva pri Tednu učenja odraslih pa lahko podobno sodelujemo tudi pri drugih vprašanjih.

Letos v maju ste že devetič izvedli Teden učenja odraslih. Ste uvedli kakšne novosti?

Teden učenja odraslih je vsako leto drugačen in hkrati tudi enak. Pri nas izpeljujemo tri kampanje na leto: Teden učenja odraslih poteka v maju, to je praznovanje, hkrati pa tudi zagotavljanje političnega vpliva; v ta namen organiziramo konference in prirejamo zabave, na katere prihajajo politiki. V septembru poteka druga kampanja, letos prvič povezana s prvimi Mednarodnim tednom učenja odraslih, namenjena pa je tudi povezovanju izvajalcev Tedna s svojimi odraslimi študenti oziroma učenci. Podobna kampanja poteka tudi januarja. Torej: poglavitna značilnost Tedna je ta, da se nikoli ne konča.

Pomembna novost je to, da je Vlada organizirala *Univerzo za industrijo v internetu*, ta pa ima pomembno promocijsko podporo v stalni telefonski liniji *Neposredno učenje (Learning Direct)*. Ta telefonska linija deluje leto in pol in do zdaj je prejela že dva milijona klicev. Na novo se je organiziral nacionalni forum odraslih učencev *Glas učencev (Voice of Learners)*. Že deset let podeljujemo nagrade odraslim učencem, posameznikom in skupinam, to je 50 do 60 ljudi vsako leto. V zadnjih treh letih smo jih vabili na konference, da bi politikom povedali, kaj bi po njihovem mnenju morali narediti na področju izobraževanja odraslih. Ta forum je letos potekal tretjič. Letos pa nas je baronesa Blackstone, druga ministrica za nadaljevalno (furthering) izobraževanje, spodbudila k temu, da smo uvedli priznanja tudi za tiste, ki prisluhnejo temu *Glasu učencev*. V Britaniji imamo namreč program *Investitorji v ljudi (Investors in People)*, ki zadeva podjetja in se ukvarja z vprašanjem, kako povezati potrebe delavcev po izobraževanju s poslovnimi potrebami podjetij. Standard *Investitorji v ljudi* je danes zelo široko zasnovan in uspešen. Po tem modelu nas je spodbudila, naj odrasli podobno svetujejo organizacijam za izobraževanje pri ustvarjanju programov. Organizacije, ki upoštevajo ta "glas učencev", pa so lahko predlagane za to novo nagrado. Menim, da je to pomembna novost, nacionalni forum *Glas učencev* pa pomeni najpomembnejši napredek v Tednu učenja odraslih.

Letos smo se srečali s predstavniki tujih držav, načrtovali smo prvi knjižni vodnik za Mednarodni teden učenja odraslih. To je bil zelo zahteven seminar. Značilno za naš Teden je, da pobude večinoma ne prihajajo iz centra, ustvarimo pa veliko prostora za to, da lahko

ljudje, ki to želijo, delajo po lastnih zamislih. Te so navdušujoče. Lani so na primer v Liverpoolu izvajali program *Starati se odštekano (Growing Old Disgracefully)*, v katerem so upokojenci sami sebi dovolili delati stvari, ki jih prej nikoli ne bi. Ženske so na primer pele na vrhu odprtih avtobusov, moški so smučali po reki Maise... Veliko organizacij je potem ta program izvedlo tudi samih. Dobra stvar Tedna odraslih učencev je namreč tudi ta, da lahko "ukradeš" ideje, jih prilagodiš in te potem postanejo "tvoje". Lani je bilo mednarodno leto starejših in naš minister za mladino je dal pobudo za to, da bi poiskali najstarejšega učenca v državi. Našli so ga: star je 107 let in vsak teden obiskuje risarski tečaj. Poiskali pa so tudi najbolj domiselne najstarejše učence, ti so bili stari od 90 do 95 let.

Ali so politiki še kako drugače vključeni v izvedbo Tedna?

Menim, da je bila ena največjih pridobitev Tedna učenja odraslih v Veliki Britaniji ta, da smo spodbudili politike k obiskovanju prireditev na lokalni ravni, da so se srečevali z dobitniki priznanj, z učenci. Tako so prenehali s stereotipnim govorjenjem o "šivanju" in "cvetličnih aranžmajih" in začeli govoriti o ljudeh, ter o tem, kako učenje spreminja lokalno okolje in življenja ljudi. Pred dvema letoma ali tremi smo povabili člane parlamenta, da so se v času Tedna nečesa naučili. Nekateri so se udeležili tečajev jezikov, drugi so šli v tečaje fitnesa... Vsako leto v parlamentu priredimo tudi slovesni sprejem za člane parlamenta, izvajalce in učence.

mag. Maja Korošak, ACS

Novi raziskovalni projekti ACS Kako se učimo aktivnega državljanstva?

V Andragoškem centru Slovenije smo marca letos začeli delo za mednarodni raziskovalni projekt *Education and Training for Active Citizenship and Governance (Izobraževanje in učenje za aktivno državljanstvo in upravljanje)*. Gre za triletno raziskavo, ki poteka v okviru Petega okvirnega programa Evropske unije. Izvajajo jo: Univerza v Surreyu, Šola za edukacijske študije (koordinatorica); Univerza v Helsinkih, Oddelek za izobraževanje; Katoliška univerza v Nijmegnu, Oddelek za socialno pedagogiko; Andragoški center Slovenije, Ljubljana; Univerza v Barceloni, Center za preučevanje izobraževanja odraslih (CREA); Katoliška univerza v Leuvenu, Oddelek za socialno pedagogiko.

Poglavitni cilji projekta so usmerjeni v štiri ključne elemente:

- pregledati in analizirati pojme 'aktivnega državljanstva' in 'upravljanja' ter naravo s tem povezanih izobraževalnih politik na evropski ravni in v evropskih državah, vključenih v projekt;
- preučiti, kako se v nekaterih kontekstih pojavlja učenje za uresničevanje aktivnega državljanstva; to je umeščeno v štiri primarna področja socialnega življenja – delo, država, civilna družba in zasebna sfera. Pri preučevanju učenja so upoštevane tri ključne dimenzije

- identiteta, odgovornost in učinkovitost;
- razviti podlage, ki bodo a) strokovnjakom omogočile identificirati in oblikovati učinkovite intervencijske strategije formalnega, neformalnega in naključnega učenja državljanstva ter upravljanja in b) omogočile učinkovito evalvacijo teh intervencij, in sicer obeh dimenzij, konteksta in ciljev. Analiza bo temeljila na informacijah o pojavnih oblikah učenja, ki poteka na omenjenih štirih področjih socialnega življenja;
- širjenje ugotovitev v obliki priročnikov, tiskanega gradiva in gradiva on-line ter izobraževalnih dogodkov. Potekalo bo z razvijanjem partnerstev in drugih oblik sodelovanja, ki podpira strokovne mreže 'izobraževalcev za aktivno državljanstvo'.

Poleg praktičnih ciljev raziskava zasleduje tudi nekatere znanstvene cilje. Predvsem bi želeli odgovoriti na vprašanja:

- Kako se koncepti in prakse 'aktivnega državljanstva' preoblikujejo v razmerah trenutnih socialnih transformacij, npr. 'evropeizacije' in globalizacije?
- Kakšne so povezave med 'aktivnim državljanstvom' in disfunkcionalnim državljanstvom na političnem (državnem) področju in s tem povezani pojmi aktivnih in nesodelujočih pri upravljanju na drugih področjih (delo in civilna družba)?
- Kakšna je vzajemna artikulacija 'učinkovitosti', 'odgovornosti' in 'identitete' pri razvijanju državljanstva z realno sposobnostjo generiranja sprememb?
- Kako se procesi učenja državljanstva in upravljanja razlikujejo glede na spol in različne starostne kohorte?
- V kakšnem obsegu izobraževanje in učenje odraslih v formalnem, neformalnem in naključnem kontekstu prispeva k vzpostavljanju novega ravnotežja med ekonomskim razvojem in državljanskim delovanjem?
- Kakšni pristopi k izobraževanju za aktivno državljanstvo na različnih ravneh upravljanja se utemeljujejo v literaturi? Katere so primarne oblike intervencije in kakšni so njihovi učinki na posameznike in posamezna področja družb? Koliko te intervencije obravnavajo državljanstvo in upravljanje kot spolno determinirana pojma?
- Kakšni novi prijemi na področju izobraževalnih intervencij se razvijajo pod vplivom trenutnih družbenih sprememb? Katere prijeme bi morali spodbujati glede na izzive, s katerimi se srečuje Evropa?
- Katere oblike izobraževalnih intervencij se potrjujejo kot najbolj učinkovite danes in katere se zdijo primerne za prihodnost?

Osnovna podmena projekta je, da se stališča, veščine in vzorci vedenja, ki odrasle opremljajo za to, da se aktivno udeležujejo kot državljeni in kot sodelujoči v upravljanju javnih zadev ne naučijo preprosto, sploh pa ne predvsem v formalnem ali ciljno naravnem izobraževanju. Oblikujejo se pri naključnem učenju v socio-institucionalnih in kulturnih procesih.

Pri delu za projekt se uporabljajo participativne metode raziskovanja. Izobraževalci, kreatorji politike, oblikovalci učnih materialov, agenti sprememb in drugi končni uporabniki imajo v celotnem projektu pomembno vlogo. V vsaki državi partnerici je izbran *svetovalni odbor*

(*Advisory panel*), v katerem so ugledni predstavniki področij, ki so zajeta v preučevanje. To, kako se odrasli učijo državljanstva in upravljanja, preučujemo z uporabo *biografske metode*. Intervencijske strategije bomo identificirali in analizirali s pomočjo dela ekspertnih skupin (*Focus groups*). Priročnike in druga gradiva bomo izdelali v sodelovanju s svetovalnimi odbori in ekspertnimi skupinami.

V prvi fazi dela je vsak raziskovalni tim pripravil *kritični pregled nacionalne literature* s področja aktivnega državljanstva in učenja za aktivno državljanstvo. Ugotovitve bomo uporabili kot zgodovinski in kontekstualni okvir razumevanja in interpretacije zbranih podatkov. Pripravljen je bil tudi *Audit mreže organizacij za izobraževanje in učenje za aktivno državljanstvo in upravljanje*. Uporabili smo ga za izbor intervjuvancev, pomagal pa nam bo tudi pri oblikovanju ekspertnih skupin za oblikovanje in razvoj izobraževalnih strategij.

Raziskava je v fazi zbiranja individualnih podatkov o učenju državljanstva in upravljanja; ta faza se bo zaključila aprila naslednje leto z delavnico, ki se je bodo poleg članov raziskovalnih timov lahko udeležili tudi nekateri drugi predstavniki iz držav partneric.

dr. Angelca Ivančič, ACS

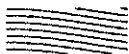

Beremo z Manco Košir

O večpomenskosti Brechtovega stavka "Knjiga je orožje, vzemi jo v roke!" na tem mestu ne bi razpravljali. Rečemo pa lahko, da je ta misel domača ljubiteljem pisane besede, med katerimi so brez dvoma tudi mentorji in udeleženci študijskih krožkov *Beremo z Manco Košir* (ali *BMK*). Kot ste že seznanjeni, smo s tem projektom začeli v lanskem letu. Prva skupina mentorjev se je udeležila usposabljanja v novembru lanskega leta. V tem času je zaživelo 20 študijskih krožkov (9 v preteklem šolskem letu, 11 v tekočem letu). Trenutno potekajo krožki v Gornji Radgoni, Litiji, Škofji Loki, Ljubljani, Mariboru, Novem mestu, Ptuj, Kranju, Šenčurju ter na Bledu. V letošnjem oktobru smo začeli z organizacijo usposabljanja novih mentorjev; v novembru pa je steklo usposabljanje. Tako kot lani se je tudi letos na usposabljanje prijavilo veliko udeležencev. To je spodbuda za nadaljnji razvoj projekta kot tudi odraz potrebe in želje posameznikov, da svojo pozitivno izkušnjo in naravnost do knjige posredujejo naprej. Tako tistim, ki sta jim branje in pogovor o prebranem ljuba, kot tudi tistim, ki jim kultura branja ni domača. Prav slednjim je treba pri nadaljnjem razvoju projekta nameniti posebno pozornost in dodaten trud, predvsem z vidika animacije udeležencev ter posledičnega širjenja bralne kulture v različnih socialnih in kulturnih okoljih. Če želite postati mentor študijskih krožkov *BMK* ali udeleženec, se nam prosim oglasite in posredovali vam bomo vse potrebne podatke.

Vilma Malečkar, ACS

Projekt Študijski krožki Prve lastovke

Študijski krožki seveda niso prve lastovke, lahko pa bi tako imenovali tiste, ki delujejo pod okriljem Zavoda za gozdove Slovenije in Republiške uprave za pospeševanje kmetijstva. Pred dobrim letom dni sta ti dve instituciji prepoznali svojo vlogo v izobraževanju odraslih na podeželju in pokrili stroške usposabljanja dvaindvajsetih mentorjev študijskih krožkov. Živahni skupini, polni zagona in idej, sicer ni bilo zagotovljenih prav nič sredstev za izvedbo študijskih krožkov. Domnevali smo namreč, da skupne moči treh, za ta prvi skupni korak motiviranih institucij (ZGS, URSPK in ACS) zadostujejo za pridobitev teh sredstev pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Leto in dan po začetnem zanosu imamo v Andragoškem centru poročili dveh študijskih krožkov, ki sta sredstva pridobila sama, njuno izjemno kakovostno delo pa je bilo odmevno na lokalni in tudi nacionalni ravni. To sta krožka Svibno (mentor Jože Prah, inž., ZGS, OE Brežice, KE Radeče) in Italijansčina (mentorica Linda Kogoj, dipl. inž., KSS Ajdovščina).

V prvem so zbrali 13 udeležencev, pretežno moških, ki so po razgibanem in dobro dokumentiranem delu svoje delo predstavili na številnih prireditvah in izdali ličen prospekt v obliki grba, ki naj opozori na bližajočo se 600-letnico prve omembe Svibna kot trga. K sodelovanju so pritegnili Društvo podeželske mladine Laško-Radeče, turistično, gasilsko in lovsko društvo, Krajevno skupnost, Župnijski urad in Aktiv kmečkih žena. Svoje poročilo zaključujejo z besedami: Druženje v študijskem krožku na Svibnem postaja resnično prijetno doživetje, v njem poglobljamo znanje o svojem kraju in dobivamo spodbude za morebitne spremembe pri sebi. To je sicer končni in osnovni namen vsakega študijskega krožka. Del stroškov je pokrila območna enota Brežice Zavoda za gozdove Slovenije.

Drugi krožek je bil bolj 'ženski', štel je osem udeleženk. To je bila skupina s Predmeje, dobitnica priznanja ACS za izjemne dosežke pri učenju odraslih, znana že iz številnih predstavitev ob Tednu vseživljenjskega učenja. Učiti so se začele italijanščine. Mentorstvo je prevzela kmetijska svetovalka za družino in dopolnilno dejavnost Linda Kogoj, dipl. inž., ob temah 'kako se znajdem v italijanskem mestu', 'kako nakupujem živila in obleke' in 'kako sprejemem gosta iz Italije', stroške pa je pokrila Kmetijsko-veterinarski zavod Nova Gorica.

Pomembno je, da se krepí, dopolnjuje in nadgrajuje povezava med številnimi, zelo različnimi člani celote, npr. kmetijsko svetovalno službo, projekti, kot sta CRPOV (Celostni razvoj podeželja in obnove vasi) in Študijski krožki, lokalnimi institucijami in organizacijami). Prav pestrost možnosti in bogastvo poti, ki jih ubiramo, zagotavlja nadaljevanje začrtane poti in nas potrjuje v prizadevanju za širjenje učenja v naš vsakdan. Prvim lastovkam lahko čestitamo za polet. Naj bo spodbuda novim in zaveza tistim, ki so obljubili konkretno podporo kakovostnim študijskim krožkom na slovenskem podeželju.

mag. Nevenka Bogataj, ACS

Strukturne značilnosti brezposelnih udeležencev v Programu 5000

Andragoški center Slovenije po naročilu Zavoda RS za zaposlovanje izvaja Evalvacijo srednješolskega formalnega izobraževanja brezposelnih - Program 5000 (Program izobraževanja brezposelnih oseb). V prejšnji številki Novičk je Olga Drogenik orisala namen evalvacije in opisala pregled opravljenega dela, v tem članku (in še v naslednjih) pa navajamo rezultate telefonskega anketiranja. Začenjamo z evalvacijo udeležencev, torej brezposelnih, ki so bili v program vključeni.

Vzorec

Osnovo, ki smo jo vzeli za oblikovanje vzorca, je predstavljalo 3.531 udeležencev, ki so bili v evidenci Zavoda RS za zaposlovanje. Izmed njih je bil izbran vzorec 1.778 udeležencev. Telefonsko anketiranje, s katerim smo zajeli 1.002 udeležencev Programa 5000, je potekalo od 19. maja do 26. junija 2000. Za 12 anketirancev se je kasneje izkazalo, da se niso izobraževali v sklopu Programa 5000, zato je končno število udeležencev vključenih v vzorec 990.

Brezposelni po območnih službah Zavoda RS za zaposlovanje

Največ brezposelnih udeležencev je bilo iz ljubljanske območne službe (285 anketirancev) in mariborske območne službe (278 anketirancev). Skupaj sta bili iz teh dveh območnih služb zajeti malo manj kot dve tretjini vseh anketiranih. Sledijo jima celjska (112) in kranjska (81). Velenjska območna služba, Sevnica, Nova Gorica in Koper spadajo v skupino, kjer je bilo anketiranih manj kot 50 brezposelnih. V našem vzorcu je bilo najmanj udeležencev iz novomeške območne službe, le 21.

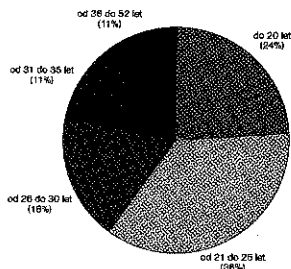
Spol

Med anketiranimi udeleženci izobraževalnega programa 5000 je 63 % žensk in 37 % moških. To razmerje se enakomerno ohranja v vseh območnih službah, razen v novomeški, kjer je večina udeležencev žensk. Razmerje med moškimi in ženskami je najbolj izenačeno v območni službi Koper in območni službi Murska Sobota, kjer je šlo za podobno razmerje izobraževanja za izrazite moške ali ženske poklice, kot so zidar tesar, avtomehanic, avtoklepar, po drugi strani pa poklice, ki niso determinirani po spolu: prodajalec, ekonomski tehnik, kuhar natakhar in podobno.

Starost

V Program 5000 so se prednostno vključevale mlajše brezposelne osebe v starosti do 26 let, in sicer tiste, ki so bile brez poklicne izobrazbe, in tiste, ki v svojem poklicu iz različnih vzrokov ne morejo dobiti zaposlitve ter si morajo pridobiti drugo ustrežno izobrazbo. Dobra tretjina sodelujočih v raziskavi je v starostni skupini od 21 do 25 let. 18 % oseb je v starostni skupini od 26 do 30 let. 11 % brezposelnih, ki sodelujejo ali so sodelovali v Programu 5000, je v starostni skupini od 31 do 35 let, enak delež pa v starosti od 36 do 52 let.

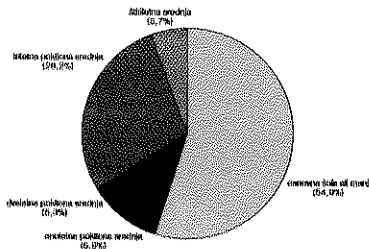
Graf 1: starost udeležencev.

Zakonski stan

Večina anketirancev (72 %), vključenih v Program 5000, je samskih. To je predvsem posledica starosti udeležencev, vključenih v program (glej prejšnji graf). Vsak peti anketiranec (21 %) je poročen, 5 % jih živi v izvenzakonski skupnosti, 2 % anketirancev pa sta ločena.

Izobrazba

Med anketiranci jih ima več kot polovica dokončano osnovno šolo, nadaljnja desetina pa dve- ali triletno srednjo šolo. Od 5 do 6 % je takih s končano enoletno, dveletno in štiriletno srednjo šolo, nekoliko več je udeležencev s končano triletno poklicno srednjo šolo, in sicer 28,2 %. Le 1 % je takih, ki imajo nepopolno osnovno šolo.

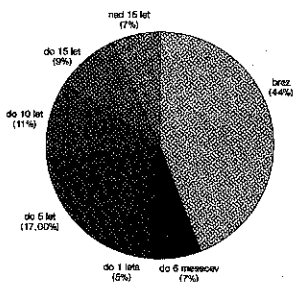

Graf 2: udeleženci po stopnjah izobrazbe.

Delovne izkušnje

Kar 44 % oseb, vključenih v Program 5000, je brez delovnih izkušenj. To dejstvo lahko razložimo s podatkom, da so bili v Program 5000 prednostno vključeni mladi do 25 let in kar nekaj (slaba polovica) jih je brez poklicne kvalifikacije. Prav tako je ciljna skupina tista, ki zajema brezposelne osebe brez poklicne (srednje) šole oziroma strokovne izobrazbe, tisti s I. in II. stopnjo izobrazbe. Do 5 let delovnih izkušenj ima 17 % anketiranih, nekaj manj (11 %) jih ima do 10 let delovnih izkušenj, do 15 let delovnih izkušenj pa ima 9 % anketiranih. Nad 15 let delovnih izkušenj ima 7 % vprašanih, kar je prav toliko, kot je takih, ki imajo do pol leta delovnih izkušenj. Najmanj (5 %) je takih, ki imajo do enega leta delovnih izkušenj.

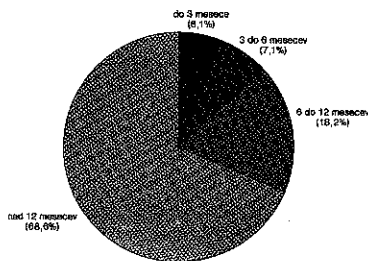

Graf 3: delovne izkušnje udeležencev.

Trajanje brezposelnosti

Dve tretjini anketirancev je brezposelnih že več kot 1 leto. Slaba petina pa je brezposelnih od 6 mesecev pa do 1 leta, pol leta je brezposelnih 7 % in 6 % manj kot tri mesece. Glede na to, da je brez delovnih izkušenj kar 44 % anketirancev, lahko predvidevamo, da je velik odstotek udeležencev programa ostal brez prve zaposlitve, to pomeni, da se jim po končanem šolanju ni uspelo zaposliti. Prav ta ciljna skupina predstavlja iskalce prve zaposlitve, ki po podatkih Poročila o izvajanju Programa 5000 za leto 1998/99 predstavljajo kar 42,6 % vseh vključitev.

Graf 4: trajanje brezposelnosti.

Nadaljevanje v prihodnji številki Novičk.

Darka Kosec, Marko Radovan, ACS

UTRINKI IZ SVETA

Skupščina EAEA
**Dr. Vida A. Mohorčič Špolar ostaja članica
izvršilnega odbora**

Od 20. do 24. oktobra 2000 je v Limericku na Irskem potekala volilna skupščina Evropskega združenja za izobraževanje odraslih (EAEA). Udeležilo se ga je 90 članov iz organizacij in društev, članov tega združenja, iz 22 držav.

Najbolj napeti trenutki skupščine so bile prav gotovo volitve. Poslovil se je dolgoletni predsednik dr. Paolo Federighi (Italija). Kandidata za predsednika sta bila dva, prepričljivo pa je zmagal Jorma Turunen iz Finske. Izvolili so tudi nov izvršilni odbor. Članica izvršilnega odbora ostaja še naprej tudi dr. Vida A. Mohorčič Špolar, članica Andragoškega društva Slovenije.

M. K., ACS

PREBRALI SMO ZA VAS

**Dr. Karel Ozvald: Kulturna pedagogika
Le tisto učenje jaz štejem za pravo...**

Andragoški center Slovenije je v Tednu vseživljenjskega učenja 2000 v sodelovanju z Založništvom Jutro vnovič izdal knjigo Kulturna pedagogika (prvič izšla leta 1927) izjemnega, čeprav zamolčanega slovenskega pedagoga dr. Karla Ozvalda. Avtorja uvrščamo ob bok pionirjem teoretikom vseživljenjskega učenja, saj v knjigi, ki jo je podnaslovil Kažipot za umevanje včlovečevanja, trdi, da je šolska izobrazba le priprava za poznejše izobraževanje v odrasli dobi. Na vsem razumljiv način piše o tem, da je prava izobrazba izobrazba duše in da se učimo vse življenje, ne le v šoli. Skupaj z Gregorčičem pa zatrjuje: Le tisto izobrazbo jaz štejem za pravo, ki voljo zadeva, srce in glavo - vse troje! *Kulturna pedagogika* (p)ostaja aktualna tudi danes, saj tistim, ki jo berejo v 'duhu in resnici, ne samo z očmi ali ustnicami' pomeni neizčrpen vir navdiha. Namenjena je andragogom, pedagogom, zanimiva pa je tudi za vse tiste, ki iščejo lastno duhovno pot in pot osebnega razvoja. Ob poplavi najrazličnejših priročnikov za osebnostno rast in doseganje hitrega uspeha je *Kulturna pedagogika* prava osvežitev, saj bralca usmerja v prevpraševanje o lastnem poslanstvu in poslanstvu svojega poklica. Bogatijo jo kratki citati slovenskih literarnih klasikov. Spremno besedo je napisala mag. Zvonka Pangerc Pahernik.

mag. Maja Korošak, ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Redna letna skupščina Andragoškega društva Slovenije Naslednje leto bomo organizirali posvet

Člani Andragoškega društva Slovenije so se zbrali na redni letni skupščini društva v torek, 7. novembra 2000, v Šport hotelu na Otočcu. Delegati iz petih podružnic ADS so soglasno potrdili zapisnik in izvršitev sklepov zadnje seje skupščine, poročilo predsednice ADS **Melite Cimerman**, finančno poročilo in poročilo nadzornega odbora. Soglasno so potrdili izvolitev nadomestnih članov Izvršnega odbora ADS **Nives Ličen** in **Štefana Goršeta**, nadomestila bosta članici IO, ki se seji ne nista udeleževali. Z javnim glasovanjem sta bila imenovana nova člana nadzornega odbora **Alojz Sraka** in **Tomaž Majcen**, ki bosta nadomestila člana, ki je lani preminil, in članico, ki je prenehala sodelovati v društvu. Za tajnico ADS je bila imenovana **Ana-Marija Pušnik**, ki je doslej opravljala delo vršilke dolžnosti tajnice.

Na skupščini EAEA na Irskem, katere članica je ADS, je bila v izvršni odbor ponovno izvoljena naša delegatka **dr. Vida A. Mohorčič Špolar**.

V načrtu dela društva je med drugim predviden posvet v začetku prihodnjega leta, na katerem bo glavna tema nova organiziranost ADS (**dr. Zoran Jelenc**) in aktualna tema, ki jo bo določil IO ADS na svoji naslednji seji. Za člane društva bo v maju organizirana strokovna ekskurzija v enega izobraževalnih centrov EBZ. Člani društva si bodo še naprej prizadevali k sodelovanju v društvu pritegniti andragoške delavce in vse, ki jih to področje dela zanima. Na spletnih straneh interneta bodo v kratkem objavljeni aktualni dogodki društva.

Ana-Marija Pušnik, ADS

Študij na daljavo tudi na DOBI

V preteklem letu smo na DOBI vpisali prvo generacijo rednih študentov in študentov izobraževanja odraslih v program Višje strokovne šole *Poslovni sekretar*. Zanimanje za tovrstni višješolski študij je veliko, vanj se vključujejo študenti iz vse Slovenije. Odločili smo se za razširitev možnosti izobraževanja na višji šoli pri DOBI in pripravili eno od sodobnih oblik izvajanja študija: izobraževanje na daljavo prek interneta.

Kot najstarejšo obliko študija na daljavo poznamo dopisno izobraževanje, s tem se je začela uresničevati tudi časovna fleksibilnost študija. Ta je najbolj izražena prednost študija na

daljavo, saj za profesorja in študenta ni nujno, da sta ob istem času v istem prostoru. Z razvojem tudi v tradicionalni učni proces vnašamo različne tehnične pridobitve za izboljšanje didaktične in metodološke izvedbe tega procesa. Z razvojem multimedijskih učnih materialov in z možnostjo izrabe interneta kot učnega prostora pa je izobraževanje prav gotovo pridobilo še dodatne možnosti. Strokovnjaki napovedujejo, da se bo do leta 2005 delež t. i. izobraževanja on-line povzpел na 60 % v primerjavi z drugimi oblikami izobraževanja v razvitem svetu.

V Sloveniji že poznamo nekaj možnosti in oblik študija na daljavo pri različnih šolah in fakultetah.

Na DOBI pa smo celoten študijski program prilagodili modelu, ki je računalniško podprt, z možnostjo študija prek interneta, vodi ga mentor, ki v t. i. virtualni predavalnici usmerja vsebine in način dela. V nadaljevanju bom uporabljala kar pojem študij on-line, ki je tudi pri nas že uveljavljen, ko govorimo o komunikaciji prek interneta. Mentorjevo delo je v tej obliki še najbolj podobno moderiranju učnih delavnic v živo. Teh oblik pa smo vajeni predvsem pri izobraževanju odraslih, kjer udeleženci prihajajo z različnimi izkušnjami ter znanjem in te s sodobnimi pristopi v izobraževanju odraslih vpletamo v učni proces. Pri vodenem študiju on-line mentor vzdržuje stalno aktivnost študentov. To mu uspeva z različnimi metodami in pristopi, ki so prilagojeni virtualni učilnici.

Priprave na izvajanje vodenega študija on-line

Priprave na postavitve organizacijskega modela in ustrezne infrastrukture na DOBI so bile temeljite: od izbora ustreznih sodelavcev, dodatnega izobraževanja, obiskov v tujini do nakupa tehnične opreme in ustreznih programskih orodij.

Izobraževanje in pridobivanje izkušenj v tujini je bil eden prvih korakov, ki smo ga po dosednji oceni uspešno izpeljali in posrečeno izbrali.

Sodelavci ožjega projektnege tima za izvedbo študija na daljavo smo se izobraževali v mednarodnih programih Phare, obiskali domače in tuje ustanove, kjer že izvajajo nekatere od oblik študija na daljavo, sama pa sem se udeležila študija na daljavo prek interneta za usposabljanje tutorjev v izobraževanju prek interneta.

Izbrali in kupili smo tudi preizkušeno programsko orodje, ki ga uporabljajo znane univerze po svetu in se uporablja kot virtualna učilnica. V njej študenti pregledujejo študijsko gradivo, vzpostavljajo dodatne povezave z viri v internetu, t. i. klepetalnico, študijskim koledarjem, slovarjem strokovnih izrazov, povzetki, vprašanji za samopreverjanje, vmesnimi testi ipd.

Pripravili smo program usposabljanja za mentorje, ki spremljajo študente v virtualni učilnici, da osvojijo metode, ki so potrebne za vodeno izobraževanje on-line. Način komuniciranja večinoma poteka s pomočjo sodobne tehnologije, to pa ne pomeni, da je tehnično. Prav v tem primeru je še posebej pomembno, da nam tehnika pomaga pri ohranjanju človeške komunikacije. To pa je poleg strokovnega dela ena od pomembnih nalog mentorja.

Izvajanje vodenega študija on-line

Za študente na daljavo smo najprej pripravili uvodni dan, kjer smo jim predstavili študijski program, podrobno razložili izvedbo predmetnika v tej obliki in osvežili nekatere učne tehnike skupaj z navodili za učinkovitejše učenje. Posebej zanje smo pripravili t. i. vodič za študij na daljavo, v katerem so zapisani napotki za uporabo virtualne učilnice, pregled študijskih aktivnosti študija on-line ter najpogostejša vprašanja z odgovori o študiju. V računalniški učilnici na DOBI so študenti ob navodilih preizkusili delovanje virtualne učilnice in z navdušenjem opravili prve korake. Njihove študijske obveznosti so prilagojene internetni obliki izvajanja študija na daljavo, v času izvajanja enega predmeta, traja približno dva meseca, pa imajo načrtovani dve srečanja z mentorjem in predavateljem. Izpit bodo za zdaj opravljali na enak način kot redni študenti.

Naše prve izkušnje kažejo, da smo študente dobro vpeljali v program in način študija. Vsi vestno in redno opravljajo obvezne in dodatne študijske aktivnosti. Ustvarili smo dobro in sodelovalno učno vzdušje v klepetalnici, kjer radi dodajajo svoja razmišljanja o študijski vsebini in se med seboj tudi spodbujajo. Tako smo z virtualno učilnico uspešno nadomestili tradicionalno. Pripravili smo načrt spremljanja in evalvacije študija na daljavo na DOBI, tako vas bomo o rezultatih tega načina študija še obveščali.

Ker doslej v Sloveniji ni bilo takega načina študija na daljavo, torej vodenega izobraževanja on-line, smo se bolj ali manj učili na tujih izkušnjah. Prepričani smo, da se bo ta način, tako kot tudi vsi drugi sodobni pristopi, uveljavil tudi v Sloveniji, saj smo Slovenci že nič kolikokrat dokazali, da smo učeč narod in radi posegamo po novostih. Prav ta odprtost nam pomaga, da se spretno prilagajamo vsem svetovnim trendom in tudi na DOBI si ves čas prizadevamo, da bi jim bili čim bliže.

Emma Perme, DOBA Maribor

PRIPRAVLJAMO/PRIPRAVLJAJO

Andragoški center Slovenije Vabilo na petkovo srečanje

V rubriki *Kotiček je vaš* ste zasledili prispevek o začetku izvajanja študija na daljavo na Dobi, Višji strokovni šoli Maribor. Člani projektnega tima Dobe, ki so oblikovali model študija na daljavo bodo

v petek, 15. decembra, ob 9. uri

predstavili potek študija na daljavo po programu *Poslovni sekretar*.

Vsebina predstavitve:

- Mateja Geder: Predstavitev projekta
Izvajanje višješolskega strokovnega programa Poslovni sekretar na daljavo
- Ema Perme: Usposabljanje mentorjev
Metode dela s študenti na daljavo
- Radovan Krajnc: Programsko orodje za podporo študiju na daljavo.

Po predstavitvi, ki bo trajala približno 45 minut, vam bodo člani projektnega tima odgovorili na vaša morebitna vprašanja. Udeležbo na srečanju prosimo potrdite na tel. 01 5842 571, ga. Zdenka Birman Forjanič.

Andragoški center Slovenije Spolnjevanje izobraževalcev brezposelnih

Dve leti sta minili, odkar je Andragoški center Slovenije pripravil prvo spolnjevanje organizatorjev, učiteljev in svetovalcev, ki so sodelovali v *Programu izobraževanja brezposelnih oseb*. Tudi v šolskem letu 2000/2001 je Andragoški center pripravil izvajanje teh programov. Ta Program je namenjen tistim, ki ste že vključeni v program, tistim, ki (še) ne sodelujete v Programu, pa izvajate veliko drugih programov izobraževanja za brezposelne v dogovoru z zavodi za zaposlovanje, ali tistim, ki se želite vključiti v Program.

Programi, ki smo jih pripravili, prinašajo novo znanje, ki ga izvajalci potrebujejo pri izobraževanju brezposelnih. Ob upoštevanju izkušenj, vizije razvoja usposabljanja

andragoških delavcev in ciljev, ki jih postavlja Program izobraževanja brezposelnih oseb, smo pripravili izobraževalne programe za:

- **organizatorje izobraževanja**
- **učitelje**
- **svetovalce**

Posamezen program obsega **48 pedagoških ur**, sestavljajo pa ga naslednji **moduli**:

- Psihosocialne in izobraževalne značilnosti brezposelnih oseb (16 ur)
- Organizator in načrtovanje izvedbenega kurikuluma (16 ur)
- Učitelj in načrtovanje izvedbenega kurikuluma (16 ur)
- Organizator izobraževanja, komunikacija in svetovanje (16 ur)
- Metode in tehnike poučevanja (16 ur)
- Svetovanje in komunikacija (32 ur)

Opis programov si lahko ogledate tudi na spletni strani www.acs.si/izobrazevanje, kjer kliknete na *Temeljno andragoško usposabljanje - Programi*.

Informacije o terminih spopolnjevanja boste prejeli tudi na šole in druge izobraževalne ustanove. Za vse dodatne informacije in prijave lahko pokličete na tel.: 01 58 42 573, ga. Mateja Pečar ali el. naslov: mateja.pecar@acs.si.

Mateja Pečar, ACS

POSVETI, KONFERENCE

Konferenca UACE

**Ljudje ali dobiček: socialna vključitev versus
poklicna usposobljenost**

Glasgow, 9. do 11. april 2001

Konferenco *Ljudje ali dobiček: socialna vključitev versus poklicna usposobljenost* organizira Univerza Strathclyde z namenom dotakniti se bistva dihotomije vseživljenjskega učenja. Ali naj vse prizadevanje usmerimo v ustvarjanje bolj vključujoče družbe, ki bo spodbujala širšo udeležbo in pomagala posameznikom za soočanje z naraščajočo kompleksnostjo sveta? Ali pa naj se ukvarjamo s potrebo države po dobro izobraženi, visoko usposobljeni delovni sili, in tako prispevamo h gospodarskemu razvoju in dobičkonosnosti? Ali se ti dve usmeritvi medsebojno izključujeta?

Konferenca bo potekala na Univerzi Strathclyde v okviru Glasgovške visoke pravne šole. Nadaljnje informacije dobite pri Alix White, Centre for Lifelong Learning, Univerza Strathclyde, 40 George Street, Glasgow, G1 1QE. Telefon 0141 548 4314 ali elektronska pošta: alix.white@strath.ac.uk.

CEU Summer University
**Medkulturno državljanstvo:
jugo-vzhodnoevropski okvir**
Budimpešta, 30. julij do 10. avgust 2001

Seminar o medkulturnem državljanstvu ima naslednje cilje:

- razviti interdisciplinarno znanje in kompetence študentov, raziskovalcev in učiteljev v političnih vedah, državljanstvu in drugih humanističnih znanostih;
- razumeti zgodovinske korenine etničnih konfliktov v jugovzhodni Evropi;
- dopolniti začetno profesionalno znanje udeležencev s pragmatičnim pristopom, osredotočenim na reševanje konkretnih problemov skupnega življenja v večetnični in večkulturni družbi;
- pomagati pri uporabi "interkulturnega državljanstva" v različnih kulturnih in političnih okoljih;
- pomagati udeležencem pri uporabi človekovih pravic v raznolikih vsakdanjih situacijah;
- spodbuditi ključne kompetence za mirno reševanje problemov;
- vzpostaviti mrežo fakultet in profesionalcev v jugovzhodni Evropi, ki bi omogočila sodelovanje, menjavo izkušenj in skupne projekte;
- omogočiti vzpostavitev partnerstva med vzhodnimi in zahodnimi profesorji.

Seminar je namenjen doktorskim študentom, aktivistom za človekove pravice, predstavnikom nevladnih organizacij, raziskovalcem in predavateljem v družbenih znanostih, državljanstvu in humanističnih vedah, ki imajo nekaj znanja o navedenih temah.

Več informacij: tel.: (36 1) 327 3069, 327 3811; el. pošta: summeru@ceu.hu; spletni naslov: <http://www.ceu.hu/sun/sunindx.html>

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Das Berufsbildungssystem in Österreich / Piskaty, Georg ... (et al.). Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1998. 125 str. (CEDEFOP)

Bralna sposobnost ima neomejene možnosti razvoja : zbornik Bralnega društva Slovenije / ur. Milena Ivšek. Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2000. 285 str.

Černoša, Slavica: Analiza izpeljav programov stalnega strokovnega spopolnjevanja v šolskem letu 1998/99. Ljubljana : Zavod Republike Slovenije za šolstvo : Ministrstvo za šolstvo in šport, 2000. 117 str.

Delcourt, Jacques; Fusulier, Bernard; Debaty, Pol: The role of the company in generating skills : the learning effects of work organization : Belgium. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1997. 101 str. (CEDEFOP document)

Dopolnil'noe professional'noe obrazovanie - stupen v XXI vek : ot sprosa do priznanija : meždunarodnaja konferencija, Moskovskaja oblast, Godicyno, 7-8 ijunja 2000 g. : tezisy dokladov. Moskva : Mežgosudarstvennaja asociacija poslediplomnogo obrazovanija, 2000. 37 str.

Education, training and work : research findings nad conclusions : papers from the seminar organized by CEDEFOP, Thessaloniki, 14 November 19096. Thessaloniki : CEDEFOP, 1997. 53 str. (CEDEFOP panorama : seminar papers)

European report on quality of school education : sixteen quality indicators : report based on the Working Committee on Quality Indicators. European Commission, Directorate-General for Education and Culture, 2000. 71 str. Dostopno tudi na <http://europa.eu.int/comm/education/indic/rapinen.pdf>

Evaluation models : viewpoints on educational and human services evaluation / ed. by G. F. Madaus, M.S. Scriven, D.L. Stufflebeam. Boston (etc.) : Kluwer-Nijhoff, 1983. 423 str. (Evaluation in education and human services)

Farstad, Halfdan: Vocational education and training in Norway. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1999. 153 str. (CEDEFOP)

Fiske, Edward B.: Education for all : status and trends 2000 : assessing learning achievement. Paris : Unesco, 2000. 72 str.

Gay, Catherine: New qualifications and training needs in environment-related sectors : synthesis of studies carried out in Austria, Belgium, Denmark, Spain, France, Greece, Italy and the United Kingdom. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1998. 60 str. (CEDEFOP)

Gonzales, Lazaro; Gatti, Mario; Tagliaferro, Claudio: Competencies in two sectors in which information technology (IT) exerts a strong influence : telecommunications and administration/offices : case studies in Italy, France and Spain. Thessaloniki : CEDEFOP, 1997. 52 str. (CEDEFOP panorama : final report)

Hörtnagl, Michael: The financing of vocational education and training in Austria : financing portrait. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities Thessaloniki : CEDEFOP, 1999. 68 str. (CEDEFOP panorama)

Hummelsheim, Stefan; Timmermann, Dieter: Finanzierung der Berufsbildung in Deutschland : Finanzierungsporträt. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities Thessaloniki : CEDEFOP, 1999. 103 str. (CEDEFOP panorama)

"INFONAS" : informirajmo se o nasilju / ur. Marijan Manoilov. Ljubljana : Društvo za nenasilno komunikacijo, 2000. 64 str.

Information for citizenship in Europe / ed. by Jane Steele. London : Policy Studies Institute, 1997. 359 str.

Introduction youth to employment : the experience of three organisations in suthern Europe. Monte di Procida : Training and Consulting, 2000?. 70 str.

Izobraževanje in zaposlovanje žensk nekoč in danes II / ur. Tjaša Mrgole Jukič. Ptuj : Zgodovinski arhiv ; Ljubljana : Urad za žensko politiko pri Vladi Republike Slovenije, 2000. 393 str.

Kostere, Kim; Malatesta, Linda: Maps, models, and the structure of reality. Portland : Metamorphous B Press, 1990. 118 str.

Lifelong moral education / ed. Mal Leicester. Abingdon : Carfax Publishing, 1998. (The journal of moral education ; vol. 27, no. 3)

Literacy for the twenty-first century : research, policy, practices, and the National Adult Literacy Survey / ed. by M. Cecil Smith. Westport ; Connecticut ; London : Praeger, 1998. 212 str.

Literacy in the information age : final report of the International Adult Literacy Survey. Paris : OECD Oublications, 2000. 185 str.

Mainguet, Christine: The transition from the educational system to working life : use of national statistics. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1999. 89 str. (CEDEFOP dossier)

O'Sullivan, Edmund: Transformative learning : educational vision for the 21st century. London ; New York : Zed Books, 1999. 304 str.

Pitkanen, Karl: The financing of vocational education and training in Finland : financing portrait. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities Thessaloniki : CEDEFOP, 1999. 91 str. (CEDEFOP panorama)

